

TEŞVİK BELGESİ KAPSAMINDA MAKİNE ve TEÇHİZAT TESLİMLERİNDE KDV İSTİSNASI

Ali Mutlu ESER (*) Deniz COŞKUN (**) Fatih Kuddisi BARAN (***)

1 - GİRİŞ

Yatırım teşvik belgesi, bazı ekonomik faaliyetlerin diğerlerine oranla daha hızlı gelişimini ve yatırımların devamlılığını sağlamak, istihdamı arttırarak ekonomik büyümeyi hızlandırmak gibi kamu politikalarının uygulanması amacıyla Hazine Müsteşarlığı tarafından verilen bir belgedir. Teşvik belgesi kapsamında yapılan yatırımların şartlara uygun olarak gerçekleştirilmesi halinde, belge sahiplerine Gümrük Vergisi muafiyeti, Katma Değer Vergisi istisnası ve faiz desteği gibi unsurlardan istifade imkanı sağlamaktadır.

Nitekim 02.07.1998 tarih ve 4369 sayılı Kanun'un 59 uncu maddesi ile 3065 sayılı Katma Değer Vergisi Kanunu'nun 13. maddesine eklenen (d) bendi ile, 01.08.1998 tarihinden itibaren yatırım teşvik belgesi sahibi mükelleflere belge kapsamında yapılan makine ve teçhizat teslimleri Katma Değer Vergisinden istisna edilmiştir. Aynı

Kanun'un 16/1-a maddesinde ise "Teslimleri Katma Değer Vergisi'nden istisna edilen mal ve hizmetlerin ithali de katma değer vergisinden müstesnadır." hükmü yer almaktadır. Dolayısıyla teşvik belgesi kapsamında yurtiçi satıcıların makine ve teçhizat teslimlerinin yanı sıra söz konusu belge kapsamında yapılacak ithalattın da istisna kapsamında olduğu tabidir.

Biz de bu makalede mükelleflerin yatırım teşvik belgesi kapsamında hem yurtiçi satıcılardan aldığı, hem de ithal ettiği makine ve teçhizatın Katma Değer Vergisi istisnasından yararlanma şartlarını ilgili yasal hükümler çerçevesinde açıklayarak istisnanın işleyişi ve gerekli belgelerin doldurulmasının da yer aldığı bir örnekle çalışmamızı tamamlayacağız.

2- YATIRIM TEŞVİK BELGESİ

Teşvik belgesi, yatırımın karakteristik değerlerini ihtiva eden, yatırımın bu değerler ve tespit edilen şartlara uygun olarak gerçekleştirilmesi

(*) Vergi Denetmen Yardımcısı

(**) Vergi Denetmen Yardımcısı

(***) Vergi Denetmen Yardımcısı

halinde üzerinde kayıtlı destek unsurlarından istifade imkanı sağlayan, ülke ekonomisi için yararlı olduğu Hazine Müsteşarlığınca tespit edilen yatırımlar için düzenlenen bir belgedir.¹

Hazine Müsteşarlığı tarafından düzenlenen yatırım teşvik belgesini gerçek kişiler, sermaye şirketleri, kooperatifler, iş ortaklıkları (adi ortaklık), kamu kurum ve kuruluşları (genel ve katma bütçeli kurum ve kuruluşlar, il özel idareleri, be-

lediyeler ve kamu iktisadi teşebbüsleri ile bunların sermaye bileşimindeki hisse oranları %50'yi geçen kurum ve kuruluşlar) ve kamu kuruluşu niteliğindeki meslek kuruluşları, dernekler ve vakıflar ile yurt dışındaki yabancı şirketlerin Türkiye'deki şubeleri müracaat etmek suretiyle alabilirler.

Hazine Müsteşarlığı verilerine göre ülkemizde 2003-2007 yıllarında verilen yatırım teşvik belgelerinin sektörel dağılımı aşağıdaki tabloda yer almaktadır.

Tablo-01: Ocak-Aralık Aylarında Verilen Yatırım Teşvik Belgelerinin Sektörel Dağılımı*

	Tarım	Madencilik	İmalat	Enerji	Hizmetler	Toplam
Belge Sayısı (Adet)						
2003	84	123	2.559	38	1.072	3.876
2004	82	168	2.558	41	1.228	4.077
2005	96	157	2.305	85	1.660	4.303
2006	94	132	1.614	55	1.195	3.090
2007	62	131	1.426	102	643	2.364

*Hazine Müsteşarlığı Resmi İnternet Sitesi Verileri.

Müracaat edecek mükelleflerin planladıkları yatırımın, yatırım teşvik belgesine bağlanabilmesi için sabit yatırım tutarının;

a) Kapsamı Müsteşarlıkça tebliğle belirlenecek KOBİ'lerin yatırımlarında asgari 200 bin Yeni Türk Lirası, azami 2 milyon Yeni Türk Lirası,

b) KOBİ kapsamına girmeyen işletmelerin yatırımlarında asgari 1 milyon Yeni Türk Lirası, olması gerekmektedir.

Finansal kiralama şirketleri aracılığıyla yapılacak yatırımlarda, finansal kiralama şirketleri için aranacak asgari yatırım tutarı 200 bin Yeni Türk lirasıdır.²

Hazine Müsteşarlığı verilerine göre ülkemizde 2003-2007 yıllarında verilen yatırım teşvik belgelerinde yer alan sabit yatırım tutarları ile itihale edilecek makine ve teçhizat tutarlarının sektörel dağılımı aşağıdaki tabloda yer almaktadır.

¹ Tebliğ No:2002/1, Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkında Kararın Uygulanmasına İlişkin

² R.G. 06.10.2006/26311, Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkında Karar

	Tarım	Madencilik	İmalat	Enerji	Hizmetler	Toplam
Sabit Yatırım (YTL)**						
2003	293.788.982	294.960.780	11.570.318.051	524.749.516	10.793.593.163	23.477.410.492
2004	374.205.225	548.412.599	12.991.102.824	857.233.393	5.509.888.358	20.280.842.399
2005	520.266.181	704.294.749	12.843.834.550	2.122.060.852	8.044.117.555	24.234.573.887
2006	524.091.757	608.974.093	11.859.199.482	1.888.356.750	7.800.993.830	22.681.615.912
2007	344.590.953	637.942.997	12.439.210.726	3.710.978.558	8.728.330.377	25.861.053.611
İthal Edilecek Makine ve Teçhizat Tutarı (1000 \$)						
2003	66.213	108.275	5.662.427	232.366	3.816.459	9.885.740
2004	89.628	177.144	5.968.152	469.549	1.605.544	8.310.017
2005	128.150	211.661	5.672.134	849.035	1.740.826	8.601.806
2006	109.063	224.615	4.839.684	706.365	1.905.855	7.785.582
2007	87.423	153.696	5.777.045	1.104.662	1.637.838	8.760.664

**Hazine Müsteşarlığı Resmi İnternet Sitesi Verileri.

3- İSTİSNA KAPSAMINDA TESLİM ve İTHALİ YAPILACAK MAKİNE ve TEÇHİZATIN TANIMI

02.07.1998 tarih ve 4369 sayılı Kanun'un 59 uncu maddesi ile 3065 sayılı Katma Değer Vergisi Kanunu'nun 13. maddesine eklenen (d) bendi ile, 01.08.1998 tarihinden itibaren yatırım teşvik belgesi sahibi mükelleflere belge kapsamında yapılan makine ve teçhizat teslimlerinin Katma Değer Vergisinden istisna olduğuna yukarıda değinmiştik. Kanun'da geçen ve Katma Değer Vergisi istisnası kapsamına giren makine ve teçhizatın tanımına ise 69 Seri No.lu Katma Değer Vergisi Genel Tebliği'nde detaylı bir şekilde yer verilerek 74, 89, 97 ve 99 seri nolu tebliğlerle de bazı düzenlemeler yapılmıştır.

Muhasebe Sistemi Uygulama Genel Tebliği'nde makine ve cihazlar, üretimde kullanılan her türlü makine ve cihazlar ile bunların eklentileri ve bu amaçla kullanılan taşıma gereçleri şeklinde tanımlanmıştır.

Buna göre makine ve teçhizat, amortismanına tabi iktisadi kıymet niteliği taşıyan ve mal yada hizmet üretiminde kullanılan sabit kıymetlerdir. Bir sabit kıymetin istisnadan yararlanabilmesi için, öncelikle makine ve teçhizat niteliğinde olması, ayrıca mal ve hizmet üretiminde kullanılması gerekmektedir. Sektörlerin yapısı itibarıyla üretimin yanı sıra idari ve pazarlama gibi üretim dışı alanlarda da kullanılan aynı cins sabit kıymetler ise bu kapsama girmeyecektir.

Sarf malzemeleri ve yedek parçaları ile hizmet üretiminde doğrudan ve zorunlu olarak kullanılanlar dışındaki masa, sandalye, koltuk, dolap, mefruşat gibi demirbaşlar makine ve teçhizat kapsamına girmemektedir.³

Taşıt araçları da makine ve teçhizat kapsamına girmemektedir. Bu nedenle otomobil, panel, arazi taşıtı, otobüs, (31.12.2005 tarih ve 4. mükerrer 26040 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan 97 nolu KDV Tebliğiyle eklenen parantez içi hüküm) (Belediyeler ve İl Özel İdareleri ile bunların

³ Kemal OKTAR, KDV İstisna ve İadeler Ocak 2007 s:181

bağlı kuruluşları ve hisselerinin tamamına sahip oldukları şirketlerce şehir içi yolcu taşımacılığında kullanılmak iktisap edilecek olanlar hariç) minibus, kamyonet, kamyon, treyler ve çekici gibi taşıt araçları istisnadan faydalanamayacaktır. Ancak Euro I ve Euro II normlarına (89 seri nolu KDV genel tebliği ile Euro normlarına haiz olanlar hariç olarak değiştirilmiştir.) uygun yeşil motoru haiz çekiciler istisna kapsamında mütalaa edilmiş ve bunlarında istisnadan yararlanabileceği belirtilmiştir.

Ancak yüklü ağırlığı 45 tonu geçen "off road truck" tipi kamyonlar karayoluna çıkması mümkün olmayan kaya tipi damperli kamyonlar, madencilikte kullanılan damperli kamyonlar, frigorifik kamyonlar, forkliftler, iş makineleri, vinçler, tarım makineleri ve benzerlerinin teslim ve ithalinde istisna kapsamında işlem yapılacaktır.

Ayrıca hastane yatırımlarında kullanılacak ambulanslar da 74 Seri No.lu Katma Değer Vergisi Genel Tebliği'nde açıklandığı üzere istisnadan yararlandırılmıştır.

99 Seri No.lu KDV Genel Tebliği ile yalnızca havaalanlarında yolcuları terminalden uçağa ve uçaktan terminale taşımak için kullanılan ve trafiğe çıkmayan apron otobüslerinin;

-Yatırım teşvik belgesi eki listelerde yer almaları,

-İndirim hakkı tanınan işlemlerde kullanılmaları,

-Apron dışında taşımacılık işi yapmamaları, şartıyla KDV Kanununun 13/d maddesinde düzenlenen istisna kapsamında değerlendirilmesi uygun görülmüştür.

Hava, deniz ve demiryolu taşıma araçları da makine ve teçhizat kapsamına girmemektedir. Ancak Katma Değer Vergisi Kanunu'nun 13/a maddesindeki şartların mevcudiyeti halinde bu araçların teslim ve ithalinde, sözü edilen 13. maddede düzenlenen "araçlara ilişkin istisna" hükümleri çerçevesinde istisna uygulanabileceği tabidir.

4- TEŞVİK BELGESİ KAPSAMINDA İSTİSNADAN YARARLANACAK MÜKELLEFLER

3065 sayılı Katma Değer Vergisi Kanununun 13 üncü maddesine 4369 sayılı Kanunla eklenen (d) bendine göre, teşvik belgesi sahibi mükelleflere belge kapsamındaki makine-teçhizat teslimleri Katma Değer Vergisinden müstesnadır. Bu hüküm uyarınca, teşvik belgesinde yer alsa dahi, katma değer vergisi mükellefiyeti bulunmayanlar ile makine-teçhizatı münhasıran indirim hakkı tanınmayan işlemlerde kullanacak olanlara yapılacak teslimlerde istisna uygulanmayacaktır.

Ancak, bu hükmün yürürlüğe girmesinden sonra verilen bazı teşvik belgelerinde, mükellef olmayan yatırımcılar (bankalar, kamu kuruluşları vb.) için istisna öngörülmüş, belgeleri esas alan satıcılar da istisna kapsamında teslimde bulunmuşlardır. Teslimleri istisna kapsamına girmeyen ancak teşvik belgelerine dayanarak istisna uygulamış olan satıcıların kendi kusurlarından kaynaklanmayan bu işlemler nedeniyle zarara uğramalarının önlenmesi amacıyla, 4842 sayılı Kanunun(3)24 üncü maddesi ile Katma Değer Vergisi Kanununa geçici 18 inci madde eklenerek Katma Değer Vergisi Kanununun 13/d maddesindeki istisnanın, teşvik belgesine sahip olan ancak katma değer vergisi mükellefiyeti bulunmayanlara, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihe kadar belge kapsamında yapılan makine ve teçhizat teslimlerinde de uygulanması hükme bağlanmıştır.

4842 sayılı Kanunun yayım tarihi olan 24/04/2003 tarihinde yürürlüğe giren bu hükme göre, KDV mükellefiyeti olmayan yatırımcılara teşvik belgesine dayanarak 24/04/2003 tarihine kadar (bu tarih dahil) yapılan teslimler, sözü edilen Kanunun 13/d maddesindeki istisna kapsamında mütalaa edilecektir. Bu nedenle, KDV mükellefiyeti bulunmayanlara 24/04/2003 tarihine kadar yapılan makine-teçhizat teslimleri dolayısıyla

tarhiyat yapılmayacak, yapılmış olan tarhiyatlar 213 sayılı Vergi Usul Kanununa göre düzeltilecek, satıcının bu tarhiyatlar nedeniyle yargı yoluna başvurmuş olması halinde ihtilaftan vazgeçilecektir.

4842 Sayılı Kanunla yapılan ve yukarıda belirtilen düzenleme hakkında Maliye Bakanlığınca hazırlanan ve 18.06.2003 Tarih ve 25142 Sayılı Resmi Gazetede yayımlanan 87 Seri No.lu KDV Genel Tebliğinde, istisna kapsamında mal satın almak isteyen alıcıların, bağlı oldukları vergi dairesine başvurarak, KDV mükellefiyetlerinin bulunduğu ve makine-teçhizatı indirim hakkı tanınan işlemlerde kullanacaklarına dair bir yazı alarak, noter ya da YMM onaylı örneklerini yurtiçindeki satıcılara veya gümrük idarelerine ibraz etmeleri, yurtiçindeki satıcıların ve gümrük idarelerinin diğer şartlarla birlikte bu belge ibraz edilmeden istisna uygulamaları gerektiği belirtilmiştir.

5- TEŞVİK BELGESİ KAPSAMINDA GERÇEKLEŞTİRİLEN MAKİNE-TEÇHİZAT TESLİMLERİNİN FİNANSAL KİRALAMA YOLUYLA YAPILMASI

3065 sayılı Katma Değer Vergisi Kanunu 47/2007-3 sayılı sirküde 10/06/1985 tarih ve 3226 sayılı Finansal Kiralama Kanunu'nun 4842 sayılı Kanunla değişik 28 inci maddesinde "Yatırımların tamamının veya bir bölümünün finansal kiralama yoluyla gerçekleştirilmesi halinde kirala-yan, finansal kiralamaya konu olan iktisadi kıymetlerle ilgili olarak bunların satın alınması halinde uygulanan teşviklerden yararlanır." hükmü yer almaktadır. Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkında 2002/4367 sayılı Kararın uygulamasına ilişkin 2002/1 sayılı tebliğin 40. maddesinde; Teşvik belgesi konusu menkul veya gayrimenkullerin tamamının veya bir kısmının finansal kiralama yolu ile temini mümkündür.

Finansal kiralama şirketleri aracılığıyla yapılacak yatırımlar için, kirala-yanın (finansal kiralama şirketi), kiracıya (yatırımcı) ait daha önceki yıl kararlarına veya bu Tebliğin istinat ettiği Karara göre düzenlenmiş teşvik belgesinin eki mahiyetinde olan teşvik belgesini alması şarttır. Finansal kiralama yoluyla yapılacak yatırımlarda kirala-yan, kiracının teşvik belgesinde yer alan Fon veya bütçe kaynaklı kredi hariç diğer destek unsurlarından yararlandırılır.İflas, sözleşmenin feshi veya yatırımın gerçekleşmemesi durumlarında; yararlanılan destek unsurları ilgili mevzuatı çerçevesinde tahsil olunur..." hükmüne yer verilmiştir.

Yukarıda yer alan hükümler uyarınca, yatırım teşvik belgesine bağlanan ve finansal kiralama yoluyla gerçekleştirilecek yatırımlara ilişkin olarak, finansal kiralama şirketleri adına yatırımcının (kiracının) sahip olduğu teşvik belgesinin eki niteliğinde ve bu belgeye tanınan destek unsurlarından yararlandırılmasına imkan sağlanan bir teşvik belgesi düzenlenmektedir. Finansal kiralama şirketleri adına düzenlenen bu teşvik belgesi kapsamında finansal kiralama şirketlerine yapılan makine-teçhizat teslimleri, KDV Kanununun 13/d maddesi çerçevesinde vergiden istisna olacaktır.

Finansal kiralama şirketinin bu kapsamda temin edeceği makine ve teçhizatı, ilgili mevzuat uyarınca kiracının kullanımına bırakması ise "teslim" hükmünde olmadığından genel hükümlere göre KDV'ye tabi tutulacaktır.

6- TEŞVİK BELGESİ KAPSAMINDAKİ MAKİNE ve TEÇHİZAT TESLİMLERİNDEN DOĞAN KDV'NİN İADESİ

3065 sayılı Katma Değer Vergisi Kanunu'nun 13/d bendi uyarınca teşvik belgesi sahiplerine belgeleri kapsamında teslim edilecek makine ve teçhizatlar KDV istisnası uygulanabilmesi için yurtiçi satıcıların:

Teşvik belgesi sahibi alıcıların vergi dairesinden alacakları KDV mükellefiyetlerinin bulunduğu ve makine-teçhizatı belge kapsamında gerçekleştirileceği yatırımda kullanacaklarına dair yazının noter veya YMM onaylı örneği istenerek, alıcı tarafından ibraz edilen bu belge Vergi Usul Kanununun muhafaza ve ibraz hükümlerine göre saklanmalı,

Sabit kıymetin belgede gösterilen istisna kapsamına giren mallar arasında yer aldığı belirlenmeli,

Teşvik belgesi kapsamında temin edilecek makine ve teçhizat listenin uygun bir yerine satılan mal miktarını belirten "Listenin sırasındaki adet makine ve teçhizat tarih ve sayılı fatura ile satılmıştır." şerhi koyularak, imza ve kaşe(gümrük idarelerinde mühür) tatbiki suretiyle onay işlemi yapılmalı,

İbraz edilen listelerdeki şerhlere bakarak, teşvik belgesi eki listelerde her bir makine ve teçhizat için belirtilen miktarın aşılmamasına dikkat edilmeli ve yatırım teşvik belgesinin birer fotokopisi ile şerh düşülen liste, belge sahiplerince imza ve kaşe tatbik edilmek suretiyle onaylandıktan sonra satıcılara veya gümrük idaresine verilmelidir.

Yukarıdaki şartları yerine getirerek teşvik belgesi kapsamında makine ve teçhizat teslimi yapan mükellefler bu teslimleri dolayısıyla KDV hesaplamayacaklardır. Yurtiçi satıcılar teşvik belgesi kapsamında gerçekleştirdiği teslimleri sebebiyle yüklendiği ancak teslimin yapıldığı dönemde indiremediği Katma Değer Vergisi'ni iade isteyebileceklerdir.

Söz konusu iade taleplerinde mükelleflerin aşağıda belirtilen belgeleri hazırlamaları gerekmektedir.

1. Teşvik belgesi ve eki onaylı liste
2. Yatırım teşvik belgesi kapsamındaki makine teçhizat istisnası bildirim formu
3. Satış faturaları

4. İndirilecek KDV listesi

5. İade edilecek KDV hesabı

Mükelleflerin iade talepleri nakden veya mahsuben olabilecektir. Nakden iade taleplerinde Teşvik belgeli makine teçhizat satışlarına ilişkin istisna uygulamasından doğan KDV iadesi tutarı 200 YTL'nin altında ise yukarıdaki belgelerin ibrazı üzerine nakden iade işlemi yapılacaktır. Bu tutarı aşan iade taleplerinde aşan kısım için teminat verilmesi halinde de nakit iade talebi yerine getirilebilecektir.

Nakit iade taleplerinde YMM raporu ibraz edilirse, miktarına bakılmaksızın iade işlemi yapılacaktır. Aynı şekilde inceleme raporu ile iade talebinin yerine getirileceği tabiidir.

Mahsuben iade taleplerinde ise teşvik belgeli makine teçhizat satışlarına ilişkin istisna uygulamasından doğan KDV iadesinin, mükellefin kendisinin, ortaklarının veya mal yada hizmet satın aldığı mükelleflerin vergi dairelerine, mal müdürlüklerine, saymanlıklara, gümrük idarelerine olan vergi borçları ile SSK prim borçlarına mahsubun talep edilmesi halinde, teminat, yeminli mali müşavir tasdik raporu veya inceleme raporu aranılmaksızın ve miktarına bakılmaksızın bu talep yerine getirilecektir. Ancak miktarına bakılmaksızın mahsup işleminin yerine getirilmesi için, teşvik belgeli makine teçhizat satışlarına ilişkin istisna uygulamasında aranılan belgelerin vergi dairesine ibraz edilmesi şarttır. Bu belgelerin ibraz edildiği tarihte, mahsubu istenen vergi borcunun vadesinin bitmiş olması halinde aradaki süre için gecikme zammı uygulanacaktır. KDV alacağının SSK müdürlüğü hesabına intikal ettiği tarihte prim borcunun vadesinin geçmiş olması halinde, prim borcu için de gecikme zammı uygulanabilecektir. Bu kapsamdaki mahsuben iadelerde, ihracat istisnasındaki mahsuplar için belirlenen usul ve esaslar aynen geçerlidir.

7- YATIRIMIN TEŞVİK BELGESİ KAPSAMINDA ÖNGÖRÜLEN ŞEKİLDE GERÇEKLEŞMEMESİ

Katma Değer Vergisi Kanunu'nun 13/d maddesi hükmü uyarınca uygulanan istisna, yatırımın, yatırım teşvik belgesinde öngörülen şekilde tamamlanması şartına bağlıdır. Teşvik mercilerince yapılan değişikliklere uygun gerçekleştirmeler geçerlidir. Şartlar yerine gelmediğinde, zamanında alınmamış olan vergiler, gecikme faizi ve vergi cezası ile birlikte yatırımcıdan tahsil edilir. Vergi aslı ve ceza zamanaşımı da, vergi tarihini ve cezanın kesilmesini gerektiren durumun meydana geldiği tarihi takip eden takvim yılının başından başlar. Bu, Gelir ve Kurumlar Vergisinde yatırım indirimi uygulanan yatırımın; belgede öngörülen şekilde tamamlanmaması halinde uygulanacak müeyyide ile ilgili olarak zamanaşımı süresinin hesaplanması hakkındaki düzenleme ile paralellik taşır.

Öte yandan finansal kiralama şirketleri ile yatırımcılar (kiracılar) arasında yapılan sözleşmede belirtilen sürenin sonunda, makine-teçhizatın yatırımcının (kiracının) mülkiyetine geçmemesi veya yatırımın teşvik belgesinde öngörüldüğü şekilde

de gerçekleşmemesi halinde, finansal kiralama şirketine yapılan teslim sırasında alınmayan vergi tutarları KDV Kanununun 13/d maddesi çerçevesinde yatırımcıdan (kiracıdan) vergi zıyaı cezası uygulanarak gecikme faizi ile birlikte tahsil edilecektir.⁴

8- DEĞERLENDİRME ve SONUÇ

3065 sayılı Katma Değer Vergisi Kanunu'nun 13/d bendi uyarınca yatırım ve teşvik belgesi kapsamında istisnanın işleyişi ve istisnadan kaynaklanan teslimlerde indirilemeyen Katma Değer Vergisi'nin iadesine ilişkin konuyu bir örnekle açıklayalım.

X firması yapmış olduğu başvuru üzerine Hazine Müsteşarlığı Teşvik ve Uygulama Genel Müdürlüğü'nden 01.02.2008 tarih ve 12345 sayılı Yatırım Teşvik Belgesini almıştır. Söz konusu belge kapsamında 300.000.-YTL'si yurtiçi, 200.000.-YTL'si ise ithal olmak üzere toplam 500.000.-YTL'lik makine ve teçhizat, 700.000.-YTL'si de arsa-arazi ve bina inşaat yatırımı olmak üzere toplam 1.200.000.-YTL'lik yatırım gerçekleştirilecektir.

BELGENİN ÖN YÜZÜ	T.C. BAŞBAKANLIK HAZİNE MÜSTEŞARLIĞI TEŞVİK VE UYGULAMA GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
T.C. BAŞBAKANLIK	
HAZİNE MÜSTEŞARLIĞI	
(TEŞVİK VE UYGULAMA GENEL MÜDÜRLÜĞÜ)	
YATIRIM TEŞVİK BELGESİ	

⁴ Yılmaz ÖZBALCI, Katma Değer Vergisi Kanunu Yorum ve Açıklamaları, Nisan 2007, s:447

Yatırım Teşvik Belgesinde öngörülen destek unsurlarının, ilgili kurum ve kuruluşlar ile bankalar tarafından uygulanması zorunludur.	
Bu belgenin yatırımcılar tarafından ilgili Karar ve Tebliğ hükümlerine uygun biçimde kullanılması gerekmekte olup, aykırı davranışlar belgenin iptali ve sağlanan teşvik unsurlarının 6138 sayılı Kanun çerçevesinde geri alınması sonucunu doğurur.	
Bu belgede öngörülen süre bitimi (ek süre dahil) tarihinden itibaren (6) ay içinde süre uzatımı talebinde bulunulmadığı takdirde, Yatırım Teşvik Belgesi Müsteşarlıkça iptal edilebilir.	
HAZİNE MÜSTEŞARLIĞI	

<i>BELGENİN ARKA YÜZÜ</i>	
T.C. BAŞBAKANLIK HAZİNE MÜSTEŞARLIĞI TEŞVİK VE UYGULAMA GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	T.C. BAŞBAKANLIK HAZİNE MÜSTEŞARLIĞI TEŞVİK VE UYGULAMA GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
BELGE NO : 12345	
BELGE TARİH : 01.02.2008	
	IV.YATIRIMIN TUTARI (YTL)
	1. SABİT YATIRIM :1.200.000
	a) ARAZİ-ARSA :500.000
I.YATIRIMCILAR İLE İLGİLİ BİLGİLER	b) BİNA-İNŞAAT :200.000
	c) MAKİNA-TEÇHİZAT :500.000.
	- İTHAL :200.000
	- YERLİ :300.000
	d) DİĞER HARCAMALAR : -
1.ADI/SOYADI : X Tekstil Ticaret A.Ş.	
2.ADRESİ: Yenimahalle/ANKARA	
	2.GÜMRÜK VERGİSİ : -
	3.İŞLETME SERMAYESİ : -
3.VERGİ DAİRESİ : Ostim	
4.VERGİ NO: 222 222 2222	TOPLAM YATIRIM :1.200.000
5.FİRMA Telefon/Faks: 0312-111 11 11	
	V.YATIRIMIN FİNANSMANI(YTL)

	1. ÖZ KAYNAK (%40) 480.000
	a)SERMAYE :480.000
II.YATIRIMLA İLGİLİ BİLGİLER	b)ŞİRKET FONLARI : -
1.SEKTÖRÜ VE KONUSU: İmalat- tekstil	
	2.YABANCI KAYNAKLAR (%60) 720.000
	a)İÇ KREDİ :720.000
	-FON KAYNAKLI KREDİ :
	-DİĞER : 720.000
2.CİNSİ: Kople Yeni Yatırım	b)DIŞ KREDİ : -
3.YERİ: Ankara	c)DÖVİZ KREDİSİ : -
4.ELEKTİRİK GÜCÜ (KVA): 250	d)İŞLETME KREDİSİ : -
5.İSTİHDAM (KİŞİ):30	
6.KAPASİTE:	3.GÜMRÜK MUAFİYETİ : -
	TOPLAM FİNANSMAN :1.200.000
	VI.ÖZEL ŞARTLAR
7.BAŞLAMA TARİHİ: 01/02/2008	1-Yatırımın %40'ı özkaynaklardan karşılanacak olup,Firmanın mevcut sermayesi 1.000.000 YTL. dir.
8.BİTİRME TARİHİ :01/02/2011	2-Teşvik belgesi kapsamında yapılacak yatırıma, yatırıma başlama tarihinden itibaren 1 yıl içinde başlanması esastır. Mücbir sebep veya fevkalade hal durumları hariç söz konusu 1 yıllık süre içinde yatırıma başlanılmaması halinde teşvik belgesi iptal edilir.
9.İHRACAAT TAAHHÜDÜ:0 (A.B.D. \$ 2 YILLIK)	3-Teşvik belgesi düzenlenmiş olması; belge kapsamında gerçekleştirilecek yatırımlarla ilgili olarakdiğer mevzuat gereği başka Bakanlık,Kamu Kurum ve Kuruluşlarından alınması gerekli izin ve ruhsat gibi belgelerin verilmesi gerektiğine mesnet teşkil etmiyeceği gibi söz konusu belgelerin temin edilmesi gerekliliğini de ortadan kaldırmaz.
10.DÖVİZ KULLANIMI (FOB A.B.D.\$): 0	4-10.06.2002 tarih ve 2002-4367 sayılı kararın 22 ve 23. maddeleriyle bu karara ilişkin 30.07.2002 tarih ve 2002/1 sayılı tebliğin 49. maddesine aykırı duruyumun tespiti halinde teşvik belgesi ve/veya yapılan işlemler iptal edilebilir
III. YATIRIMIN YARARLANACAĞI DESTEK UNSURLARI	
KDV İstisnası=%100	

Yatırımcı X firması yukarıdaki belgeyi ilgili kurumdan temin ettikten sonra mükellefi olduğu vergi dairesine başvurarak KDV mükellefiyetinin bulunduğu ve teşvik belgesi eki listede yer alan makine-teçhizatın bu kapsamda gerçekleştirilecek yatırımda kullanılacağına dair yazı almaktadır.

Söz konusu yatırım teşvik belgesi ekinde yer alan global liste kapsamında 01.04.2008 tarihinde tekstil makineleri imalatçısı satıcı Y firmasın-

dan 200.000,00.YTL tutarında bir dokuma makinesi almıştır.

Yurt İçinden Temin Edilecek Makine ve Teçhizat Listesi

Adı Soyadı (Ünvanı) : X Tekstil Ticaret A.Ş.

Adresi : Yenimahalle/ANKARA

Vergi Dairesi : Ostim

Vergi Kimlik No : 222 222 2222

YTB Tarih ve Sayısı : 01.02.2008 / 12345

Sıra No	Adı ve Özelliği	Miktarı (Adet)	Fiyatı (YTL)	Tutarı (KDV Hariç)	Satın Alınanların FaturaTarih/Sayısı	İstisnadan Yararlananlar İçin Satıcının Onayı
1	Dokuma Makinesi	1	200.000	200.000	01.04.2008 / 11111	
2	Overlok Makinesi	2	15.000	30.000		
3	Dikiş Makinesi	7	10.000	70.000		

Satıcı Y firması tarafından, X firmasına teşvik belgesi kapsamında teslim edilen dokuma makinesinin teşvik belgesi ekinde yer alan listede yer alıp almadığı, bu makine için listede belirlenen tutarın aşılmadığı tespit edilecektir. Makinenin listeye uygunluğu ve listedeki şerhlerden ilgili makine için belirtilen tutarın aşılmadığı anlaşıldıktan sonra listenin uygun bir yerine "Listenin 1. sırasındaki 1 adet makine ve teçhizat 01.04.2008 tarih ve 11111 sayılı fatura ile satılmıştır." şerhi koyularak, imza ve kaşe tatbiki suretiyle onay işlemi yapılacaktır. Söz konusu listenin bir fotokopisi satıcı ve alıcı tarafından onaylanarak satıcıya verilecektir. Satıcı tarafından bu belge 213 Sayılı vergi Usul Kanunu'nun hükümleri uyarınca saklanacak ve gerektiğinde ibraz edilecektir. Ayrıca satıcı tarafından düzenlenecek faturaya muhteviyatının 01.02.2008 tarih ve 12345 sayılı Yatırım

Teşvik belgesi kapsamında teslim edildiği ve KDV Kanun'un 13/d maddesi uyarınca KDV hesaplanmadığı notu düşülecektir.

Böylece X firması KDV Kanunu'nun 13/d maddesi hükmü uyarınca KDV ödemediği teşvik belgesi kapsamında makine alımını gerçekleştirmiş olacaktır.

Satıcı Y firmasının ise bu makinenin imalatı için yüklenmiş olduğu Katma Değer Vergisi tutarı 25.000.-YTL olup, teslimim gerçekleştiği 2008 Nisan vergilendirme döneminde teşvikli mal teslimi haricindeki diğer teslimlerinin matrah toplamı 100.000YTL, önceki dönemden devreden Katma Değer Vergisi 50.000.-YTL ve 2008 Nisan döneminde indirilecek KDV ise 30.000.-YTL'dir. Buna göre mükellef Y firması tarafından verilecek KDV beyannamesi aşağıdaki gibi olacaktır.

Gelir İdaresi
BAŞKANLIĞI

KATMA DEĞER VERGİSİ BEYANNAMESİ

(Gerçek Usulde Vergilendirilen Mükellefler İçin)

1015A

VERGİ DAİRESİ MÜDÜRLÜĞÜNE

YILI: 2008 AYLIK ÜÇ AYLIK
OCA ŞUB MAR NİS X MAY HAZ
TEM AĞU EYL EKI KAS ARA1
V.D.KODU
(Vergi Dairesince Doldurulacaktır.)

İL -İLÇE

MÜKELLEFLER	1	Vergi Kimlik Numarası	111 111 11111	2	T.C. Kimlik No.	
	3	E-Posta Adresi		Telefon No:		
	4	Soyadı (Unvanı)	Y LTD ŞTİ	(Alan Kodu)		(Telefon)
	5	Adı				

MATRAH VE VERGİ BİLDİRİMİ (*)

TABLO-1 TEVKİFAT UYGULANMAYAN İŞLEMLER

MATAHIN VERGİ ORANLARINA GÖRE DAĞILIMI	TESLİM VE HİZMET BEDELİ (Yeni Türk Lirası)		KDV ORANI (%)	HESAPLANAN KDV ⁽¹⁾ (Yeni Türk Lirası)	
	(YKr)	(YKr)		(YKr)	(YKr)
6			1	7	
8			8	9	
10	100,000	00	18	11	18,000
12				13	

TABLO-2 KISMİ TEVKİFAT UYGULANAN İŞLEMLER

MATAHIN VERGİ VE TEVKİFAT ORANLARINA GÖRE DAĞILIMI	TESLİM VE HİZMET BEDELİ (Yeni Türk Lirası)		KDV ORANI (%)	TEVKİFAT ORANI ⁽²⁾	HESAPLANAN KDV ⁽³⁾ (Yeni Türk Lirası)	
	(YKr)	(YKr)			(YKr)	(YKr)
14				15		
16				17		
18				19		
20				21		

TABLO-3 DİĞER İŞLEMLER

	TESLİM VE HİZMET BEDELİ (Yeni Türk Lirası)		KDV ORANI (%)	HESAPLANAN KDV (Yeni Türk Lirası)	
	(YKr)	(YKr)		(YKr)	(YKr)
22	43 No.lu KDV Genel Tebliği Kapsamındaki İşlemler ⁽³⁾			23	
24	61 No.lu KDV Genel Tebliği Kapsamındaki İşlemler ⁽⁴⁾			25	
26	Diğerleri			27	
28	MATRAH TOPLAMI (6+8+10+12+14+16+18+20+22+24+26)				100,000
29	HESAPLANAN KDV TOPLAMI (7+9+11+13+15+17+19+21+23+25+27)				18,000
30	İLAVE EDİLECEK KDV				
31	TOPLAM KDV (29 + 30)				18,000

TABLO-4 İNDİRİMLER

32	Önceki Dönemden Devreden KDV			50,000	00
33	Bu Döneme Ait İndirilecek KDV			30,000	00
34	Mal ladeleri veya Gerçekleşmeyen İşlemler Nedeniyle Düzeltilecek KDV				
35	43 No.lu KDV Genel Tebliği Kapsamındaki Teslimlerle İlgili Düzeltilecek KDV ⁽⁵⁾				
36	61 No.lu KDV Genel Tebliği Kapsamındaki Teslimlerle İlgili Düzeltilecek KDV ⁽⁶⁾				
37	İNDİRİMLER TOPLAMI (32+33+34+35+36)			80,000	00

TABLO-5 SONUÇ HESAPLARI

38	Tecil Edilecek KDV ⁽⁷⁾				
39	Ödenmesi Gereken KDV (31 - 37 - 38)				
40	İade Edilmesi Gereken KDV ⁽⁸⁾			25,000	00
41	Sonraki Dönemlere Devreden KDV (37 + 83 - 31 - 40)			37,000	00

TABLO-6 DİĞER BİLGİLER

42	Ozel Matrah Şekline Tabi İşlemlerde Matraha Dahil Olmayan Bedel ⁽⁹⁾				
43	Teslim ve Hizmetlerin Karşılığını Teşkil Eden Bedel (28+42+56+68)			300,000	00
44	Teslim ve Hizmetlerin Karşılığını Teşkil Eden Bedel (Kümülatif) ⁽¹⁰⁾				
45	Kredi Kartı İle Tahsil Edilen Teslim ve Hizmet Bedelleri ⁽¹¹⁾				

www.gelirler.gov.tr

(*) Beyannamenin Doldurulmasına İlişkin Açıklama ve İşlem Kodlarına Ait Listeler 2047-a ÖRNEK NO.LU FÖY'de Yer almaktadır. Bu Föy Vergi Dairelerinden veya Gelirler Genel Müdürlüğü İnternet Sitesinden Sağlanabilir.

MAVİ VEYA SIYAH TÜKENMEZ KALEMLE OKUNAKLI VE BÜYÜK HARFLERLE DOLDURULACAKTIR.

P A R A S I Z D İ R

Örnek No : 1954- n

D.M.O. Basım Müssesesi - 2004

İSTİSNALAR, İADE HAKKI DOĞURAN İŞLEMLER VE İHRAÇ KAYDIYLA TESLİMLER							
TABLO-7 KISMİ İSTİSNA KAPSAMINA GİREN İŞLEMLER							
KOD NO. (17)	KDVK MD. NO. (17)	TESLİM VE HİZMET BEDELİ (Yeni Türk Lirası) (YKr)			YÜKLENİLEN KDV (18)		
		46			47		
		48			49		
		50			51		
		52			53		
		54			55		
TOPLAM		56			57		

TABLO-8 TAM İSTİSNA KAPSAMINA GİREN İŞLEMLER							
KOD NO. (17)	KDVK MD. NO. (17)	TESLİM VE HİZMET BEDELİ (Yeni Türk Lirası) (YKr)			YÜKLENİLEN KDV (18)		
308	13/d	58	45,000	00	59	5,400	00
		60			61		
		62			63		
		64			65		
		66			67		
TOPLAM		68	45,000	00	69	5,400	00

TABLO-9 DİĞER İADE HAKKI DOĞURAN İŞLEMLER							
KOD NO. (17)	KDVK MD. NO. (17)	TESLİM VE HİZMET BEDELİ (Yeni Türk Lirası) (YKr)			İADEYE KONU OLAN KDV (14)		
		70			71		
		72			73		
		74			75		
		76			77		
		78			79		
TOPLAM		80			81		
İADE EDİLEBİLİR KDV (69 + 81)					82	5,400	00
İhraç Kaydıyla Teslimlerle İlgili Tecil Edilemeyen KDV (15)					83		

TABLO-10 İHRAÇ KAYDIYLA TESLİMLER							
TESLİM VE HİZMET BEDELİ (Yeni Türk Lirası) (YKr)		ORAN(%)	HESAPLANAN KDV (Yeni Türk Lirası) (YKr)		YÜKLENİLEN KDV (16)		
		1	84		85		
		8	86		87		
		18	88				
Tecil Edilebilir KDV (84+86+88)					89		
İhracatın Gerçekleştiği Dönemde İade Edilecek Tecil Edilemeyen KDV (89 - 38)					90		
İhracatın Gerçekleştiği Dönemde İade Edilecek Yüklenilen Vergi Farkı [(85+87) - (84+86)]					91		

BEYANNAMENİN HANGİ SIFATLA VERİLDİĞİ

Mükellef Mirasçı Kanuni Temsilci (Veli, Vasi, Kayyum)

Vergi Kimlik No. (Kanuni Temsilci)

Adı ve Soyadı

İmzası Tarih

BEYANNAMEYİ DÜZENLEYEN S.M. VEYA S.M.M.M.

Vergi Kimlik No

T.C. Kimlik No.

E-Posta Adresi

Adı ve Soyadı

İmzası Tarih

BEYANNAMEYE EKLENECEK BELGELER			
Adet	Türü	Adet	Türü
	Adı, Kolektif ve Adı Komandit Şirketlerde Ortaklar Listesi (Sadece İlk İpe Bağlama ve Değişiklikler Varsa Eklenmektedir.)		Uluslararası Kara Taahhüdüne Ait Kara Manifestosu, Te Karnesi veya Transit Aktarma Beyannamesinin Aslı veya Noter, Yeminli Mali Müşavir ya da Gümrük İdaresince Tasdikli Örneği
	İhraç Edilen Mallara Ait Gümrük Beyannamesinin Aslı veya Gümrük İdaresi, Noter ya da Yeminli Mali Müşavirce Tasdikli Örneği		Yeminli Mali Müşavir Raporuna Göre İade Almak İsteyenlerin Talep Dilekçesi
	Sınır Ticaretine Ait Tahakkuk Varakasının Aslı veya Noter, Yeminli Mali Müşavir veya Gümrük İdaresince Tasdikli Örneği		Türkiye' de İkamet Etmeyen Yolcular İle Diplomatik İstisnadan Yararlanana Yapan İadelerle Ait Liste (Tahsil Edilen Vergilerin İade Edildiği Dönemde Eklenmektedir.)

Mükellef Y firması dokuma makinesinin imalatı aşamasında yüklendiği ancak KDV Kanunu'nun 13/d maddesi gereğince teslimde KDV hesaplamadığı ve teslimin gerçekleştiği dönemde indirim konusu yapamadığı KDV'nin iadesi talebiyle, Teşvik belgesi ve eki onaylı liste, yatırım teşvik belgesi kapsamındaki makine teçhizat istisnası bildirim formu, satış faturaları, İade edilecek KDV hesabı ve İndirilecek KDV listesinden oluşan belgelerle birlikte mükellefin bağlı olduğu vergi dairesi müdürlüğüne başvuracaktır.

KAYNAKÇA:

- Yılmaz ÖZBALCI, Katma Değer Vergisi Kanunu Yorum ve Açıklamaları, Nisan 2007
- Kemal OKTAR, KDV İstisna ve İadeler Ocak 2007
- Resmi Gazete Tarih ve Sayısı: 06.10.2006/26311
- Tebliğ No:2002/1
- 3065 Sayılı Katma Değer Vergisi Kanunu
- 69,74,89,97,99 Seri No'lu Katma Değer Vergisi Genel Tebliği.
- Hazine Müsteşarlığı Resmi İnternet Sitesi Verileri. (www.hazine.gov.tr)